

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovec 25. oktobra 1887.

Št. 20.

Koroški pavrnpond in „Mir“.

I.

Kakor po drugih deželah, tako so nemško-liberalci in nemškutarji na Koroškem osnovali: „Pavrnpond“. Kdor to besedo bere ali sliši in ve, kaj beseda „punt“ pomenja, prestrašil se bo po vsej pravici. Gorje kmetom in Bog se jih usmili, ako napravijo punt! Prvaki teh pavrnpondarjev so razposlali med Koroške Slovence neko tiskano pismo, v katerem pravijo: „Pavrnpond“ je tako-le navstal: Pred letom je sklenilo dvanajst pavrov, vsi so bili Slovenci, pavrnpond grindati (vstanoviti), kateri bi imel aufgabo (nalogo), se krepko in z vso močjo potegovati za blagor in prid pavrov ali kmetov. Ti dvanajst kmeti so izposlali na vse pavre nek aufruf ali sklic, pisan v nemški in slovenski šprahi (jeziku), ter so jih povabili, v velikem številu 2. marca 1886 v Grabštanju skup priti, da bi se o vstanovitvi pavrnponda poratali (posvetovali). Zares je prišlo več ko sto pavrov 2. marca pri Žborcu v Šent-Petru skupaj in so tudi tedaj grindali koroški pavrnpond . . . Prvi pavrntog je bil v Grabštejn sklican, k katerem je prišlo več ko pet sto pavrov“.

Ta „koroški pavrnpond“ je napravil šest „bauerntogov“ in sicer: 2. maja 1886 v Grabštanju, 6. junija v Greifenburgu, 8. avgusta v Dürnfeldu, 12. decembra v Celovec, 1. maja 1887 v Belaci in 14. avgusta v Trgu.

„Mir“ je o tem našem „pavrnpondu“ le malo kaj pisal, vselej pa je le to povdarjal: „Pavrnpond“ ali lepo po našem „kmečka zveza“ bi bila že prav in vse hvale vredna, le to je obžalovati, da imajo pri njej veliko in prvo besedo taki možje, ki so znani liberalci, do liberalcev pa Slovenci po tem, kar smo od njih sprejeli in kar nam tudi zanaprej obljublajo, ne moremo imeti nobenega zupanja. Molčal bi bil „Mir“ o pavrnpondu tudi zanaprej, pa sedma številka „Allgemeine Bauern-Zeitung“ dne 1. aprila nas je prisilila, da spregovorimo nekaj besed o Koroškem pavrnpondu.

„Allg. B.-Zeitung“ poroča o shodu, kterega je gosp. A. Otič sklical v Lipo blizo Grebinja. V tem svojem popisu omenja tudi „Mira“ in njegovega vrednika, tako da ne moremo in ne smemo molčati. Najprej „Allg. Bauern-Zeitung“ spodtika „Mirovemu vredniku, to je meni Andreju Einšpieler-ju, zavratni, maloprida namen, da sem k shodu v Lipi kmete povabil le zavoljo tega, „ker sem pričakoval, da bom s tim, ako Steinin-

gerjeve namene podpiram, debel klin zabil med Koroški pavrnpond in ga raztrgal“. Resnica je pa ta-le: Gosp. Aleš Otič je bil pri meni in naznanil, da bode sklicel kmečki shod v Lipi, da pride k njemu cesarski komisar iz Velikovca in da se bode tam napravila prošnja na presvitlega cesarja, naj pomagajo ubogim kmetom tiste okolice, ki so zastran drv in stelje v tako žalostnih, neznošnjivih zadregah in stiskah. Malo poznej je imenovani gospod poslal pismeno vabilo, kakor ste ga brali v „Miru“ 10. marca. Ne ustmeno ne pismeno ni bilo govora, da pride pri kmečkem shodu v posvetovanje Steininger-jeva spomenica, pa tudi ne, da je gosp. Mačnik iz Celovca povabljen h kmečkemu shodu v Lipi. Zatorej to, da sem volje bil, debel klin zabiti v Koroški pavrnpond in ga raztrgati, ni resnica, temuč grdo naltocevanje.

Dalje piše „Allg. Bauern-Zeitung“: „Mir“ Koroškemu pavrnpondu ni posebno prijatelj.“ Odkritosrečno povem pred celim svetom, da v resnici nisem posebno prijatelj nobenemu pavrnpondu, kteremu je vojda in glavar kak znan liberalce, kakoršni so gospodje Kirchmayer na Gornjem-, Steininger na Niže-Avstrijskem, Achatz na Štajerskem, Mačnik in Seebacher na Koroškem.

Do takih pavrnpondov res nimam srea in njihovim namenom nisem posebno prijatelj. Da sem pa prijatelj kmečkim družbam, to morem spričati s tim, kar sem pisal, govoril in delal.

Leto 1869 — torej za časa, ko od Koroškega pavrnponda še ni bilo ne duha ne sluha — si je „Kärntner Volksblatt“ na vso moč prizadeval, da so se snovale po vsem Koroškem kmečke družbe. Navstalo jih je več ko štirideset po vseh naših dolinah na nemških in slovenskih tleh. Niso se sicer imenovale kmečke, temuč katoliške družbe; pa njih družniki so bili sami kmetje. Te katoliške družbe so imele tudi svoje zbere ali shode, k tem smo pa hodili tudi iz Celovca. Tako sem jes bil in govoril pri sv. Hemi na Krci, v Libučah, Borovljah, Kotmarivesi, Šteindorfu pri Trgu, v Muranibergu blizo Šent-Vida, v Šent-Janžu, v Svečah, v Pokrčah, v Šent-Pavlu v Lavantinskej dolini, v Skočidoljah, v Vogličah v Beljskej dolini, v Wolfsbergu, v Šent-Andražu, v Kremsbrücke in še na več drugih krajih.

Pri vseh teh zborih se je govorilo samo le o zadevah in potrebah kmečkega stanu: kaj mu je storiti, kako mu pomagati. Tako postavam sem jes v Šteindorfu blizo Trga l. 1871, dne 19. februarja, govoril o tem: „Wer foppt die Bauern?“ po naše: „Kdo kmete za nos vodi?“ V Šent-Pavlu

sem l. 1874, dne 6. aprila, na velikonočni pondeljek govoril: „Nach dem Charfreitage des Bauernstandes kommt auch für ihn der Ostermorgen“ to je po naše: „Za velikim petkom pride za kmečki stan tudi velika noč“. Povsod in vselej smo kmete podučevali, nagovarjali in prosili, naj pridno snujejo take družbe, naj se pogostoma zbirajo, naj pri svojih zborih v miru in ljubezni pretresajo svoje zadeve in razmere, v resolucijah in sklepih svetu odkrivajo svoje rane in bolečine, in po postavnej poti si iščejo pomoči. Na več krajih sem zbranim kmetom pravil, kako so nemški kmetje ob Reni 10. junija l. 1862, osnovali tako imenovani „Westphälischer Bauernverein“, ki šteje že več kot 18.000 kmetov-družnikov in jim pod rano sega na vse strani. Napravil jim je posojilnico, ki jim posojuje denarjev za nizke obresti, — zavarovalnico za ogenj, točo in živino za nizek denar — mirovno sodišče za manjše, bagateljne pravde, za večje pa je najel posebnega advokata, — skrbi tudi za to, da družniki ostanejo zvesti kristjani v besedi in djanju, da gledajo na svoje otroke in posle, da se pri volitvah udeležijo in volijo same od kmečke zveze priporočene zanesljive poštenjake. 25. novembra 1881 sem tudi v svojem časniku: „Kärntner Volksstimme“ ravno ta „Westphälischer Bauernverein“ našim kmetom — nemškim in slovenskim — živo priporočal in kazal, kolika potreba da je, da si tudi naši kmetje snujejo take družbe, ako so resnične volje, si pomagati in rešiti se pogina.

Tako sem govoril, pisal in delal, s tim pa tudi vsakemu, ki se s pametjo in z vestjo skregal ni, jasno dokazal, da sem prijatelj kmečkih družb in kmečkega stanu.

Kar smo jes in z menoj katoličani — slovenski in nemški — delali že pred dvajsetimi leti, in delamo še naše dni: to so jeli nekteri liberalni Nemci in nemškutarji delati še le sedaj in so osnovali „Koroški pavrnpuud“.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Staro- in mlado-Slovenci) Dr. Rieger, vodja češkega naroda, je menda rekel: „da si bode prizadeval, to dognati, da češki katoličani stopijo z Rimom v tako zvezo, v kakoršnej so ruski uniti ali zjedinjeni, to je: da dobijo tudi Čehi za božjo službo staroslovenski jezik in da se smejo njih duhovniki ženiti.“ Zavoljo teh besed nemški katoliški časniki dr. Rieger-ja napadajo in trdijo, da odtod proti katoliškej cerkvi velika nevarnost. Tudi naš nemški katoliški časnik „Kärnt. Volksblatt“ se je tem časnikom pridružil in Staroslovence prijazno povabil, naj kako moško besedo spregovorimo nasproti Mladoslavencem, ki so tudi Riegerjevih misli in tirjajo tudi slovanski jezik v cerkvi itd.

„Mir“ je glasilo staroslovenske stranke na Koroškem in spregovori to-le odkritosrčno besedo: V dr. Riegerjevih besedah ni najti kaj nekatoliškega ali katoliškej cerkvi nevarnega; kajti ruski uniti ali zjedinjeni so popolnoma katoličani kakor smo mi. Ako torej Slovani — to je, njih škofje — pri rimskem papežu kedaj prosijo za slovanski jezik ali za kaj drugoga in papež jim to dovolijo, vse

bomo kot zvesti katoličani veseli sprejeli; ako pa papež tega ne dovolijo, pokorni bomo sv. cerkvi na veke vekov in se nepremakljivo držali njenih postav in ukazov.

Dokler Mladoslavenci stojijo na tem stališu in delajo v tem duhu, tako dolgo hočemo, smemo in moramo složno, krepko in prijateljsko se truditi in bojevati z njimi vred za časno in večno srečo ubogega slovenskega naroda. Ako pa vdarijo na drugo pot, potem jim pa z britkim srcem in s tužnim glasom zakličemo: Z Bogom, ljubi bratje! mi Staroslovenci nočemo, ne smemo in ne moremo za vami po tem potu, ki pelje v propad, nesrečo in pogubo vas in celi naš narod!

Rožni dol. (Čitalnice ali kaj li?) Na planinah se je sneg prvokrat prikazal in nam naznanja, da je zima blizu. Po zimi so dolgi večeri, in, akoravno še ima vsaki kmet dovolj dela, so vendar marsikteri večeri, v katerih ni nobenega opravila, posebno je to po nedeljah in praznikih. Slovenec bi si v takih večerih tudi rad čas kratil in sicer pošteno in hasnovito. Se ve, da bi za to bila čitalnica najbolj primerna, v katero bi lahko zahajali, se pošteno v društvu veselili in učili. Čitalnic pa ni, in, ako bi ktera tukaj bila, bila bi za marsikterega preveč oddaljena, tako da bi le ob posebnih priložnostih v njo zahajati mogel. Zato pa, mislim, bilo bi dobro, ako bi se za dolge zimске večere izbrala v posameznih krajih ktera poštna hiša — morebiti je v kraju v pravem pomenu dobra gostilnica — v kateri bi se na določen den narodnjaki in tudi znabiti drugi stari in mladi zbirali — mladina je naša prihodnost —, ter se tam o raznih političnih, narodnih, gospodarskih in drugih rečeh prijateljsko pogovarjali. Se ve da je k temu potrebno nekterih slovenskih in drugih dobrih časnikov, in dobra volja jih bo povsodi več ali menj spravila. V vsakej okolici se bo našel človek, ktereга koli stanú, ki bo dotične reči ljudem razlagal. Tako bi se lahko Slovenci priučili pravice, ktere imajo po božjej in cesarskej postavi, bi se navduševali za svoj slovenski narod in matrni jezik, bi se oboroževali zoper sovražnike naroda, bi se pripravljali za prihodne volitve, bi postali močna podlaga za slovenske čitalnice, in bi se pošteno veselili. Prevdarite to reč.

Izpod Dobrača. (Sad nemške šole za slovenske otroke.) Kako lepo in gladko nemško pisati da se slovenski otroci v trdo nemškej šoli na Vratah naučijo, naj bo v žalostno spričalo pridjani list. Najel sem ga od neke matere na Vratah. Spisala ga jej je njena slovenska hči, ki služi v Gorici. Ta je po izreku matere še le 19 let stara in je ves čas pridno hodila v trdo nemško šolo na Vratah. Iz na štirih straneh pisanega nam poslanega lista ponatisnemo le eno stran:

„Ich weiß daß Sie wol bekimern um mein baß und daß mich Vier Traußen diese bar Gulden weil ich nicht kan imer geben und jezt Schreibe man Sol ich nicht in Alefandrien kan und daß Ich das Geld habe werde Ich das Geld Schiken und So mir das Paß und Si bekomen auch daß ane Dinstbuch Sie gehen nur zum birgermeister Tußen Sie im biten Sol Er ein Bódel geben ist grade So Bil wie ein dinstbuch Ich werde Schon dan Schicken Ich bite wen imer möglich ist mir bis bar Tage ja daß Paß zu bekomen itd. na štirih straneh.

To je zares prav žalosten sad trdo nemških šol med slovenskim ljudstvom. Vsakega poštenega Nemca mora zares biti v srce sram, ki bere ta list in vidi, kako se nemški jezik strašansko grdi in pači! Pa toliko bolj milovanja vredni so še le slovenski otroci, ki v takih šolah svoj nemški poduk dobivljajo. Nemško pisati in zastopno brati in govoriti se naučiti ne zamorejo, v svojem materinem jeziku pa brati in pisati ne znajo, ker se niso učili in tako je bila vsa njihova osemletna hoja v nemško šolo brez vsega sadu in uspeha. Zastonj so tudi vsi veliki stroški ubogih starišev za take šole. O nespamet; „Aufklärung, Bildung in Fortschritt“, to je geslo sedanjega časa; ubogemu slovenskemu ljudstvu na Koroškem pa se še taka ljudska šola ne privoščiči, v kateri bi si zamoglo le samo najpotrebneje obrazenost prisvojiti, to je v svojem materinem jeziku gladko in zastopno pisati in brati. — Prihodnjič pa povem nekaj o preseljevanju slovenskih deklet v Aleksandrijo.

Izpod Jepe. (Nova občina.) Slišimo in smo tudi že po časnikih brali, da so prebivalci davkarskih občin Rožak, Gora in Borovlje vložile prošnjo, naj se od sedanje občine odločijo in v eno samostojno, novo občino združijo. Da nemško-liberalno in nemškutarško gospodo v Rožeci boli, da imajo svojega župana v Šent-Jakobskej fari, da so pri volitvah konservativni Slovenci vselej v večini, da se občinski odbor drži svoje materine besede in njene pravice pri vsakej priložnosti moško brani: to je že davno znano. Čakali so le na pravi čas, da prošnjo uložijo za ločitev. Lejte! so si mislili ti gospodje, kako rade volje naš deželni zbor tiste velike občine, ki pri volitvah za državni in deželni zbor ne volijo v nemško-liberalnem duhu, razkosuje v male občine; tako je v lani storil z občinama Spital in Vrba. Lejte! zdaj je pripravljen čas, hajdi poskusimo! Tem gospodom, tudi privandranim Nemcem in od teh odvisnim Slovincem se ne čudimo, saj so ti tukaj od danes do jutre in nimajo toliko sreča in skrbi do občinskih zadev. Po pravici se pa čudimo priprostim kmetom iz Gore in Borovelj, ki so to prošnjo podpisali. Prej ko ne pridejo izpod dežja pod kap; do zdaj so imeli za župana in odbornike svoje stare znance in slovenske brate, v novej občini bojo prvo in odločilno besedo imeli Rožeški gospodje in njih prijatelji, tudi stroški se bojo zvišali. Treba bode novega tajnika, novega sluga, novih izb, novih knjig itd. Nekteri bojo k Fari v Rožak še dalej imeli kakor sedaj k županu v Tešnji. Nikomur ne želimo nesreče ali škode, pa bojimo se, da se bojo slovenski kmetje še za ušesmi praskali.

Iz Borovške okolice. (Ni vse zlato, kar se blišči) sem unokrat pisal. Borovška šola ima štiri učitelje, zatorej se blišči daleč okoli, posebno pa, ker je trdo nemška „mit deutscher Unterrichtsprache“, akoravno je gosp. poslanec Ghon v državnem zboru rekel: „Borovlje so skoz in skoz slovenska ves“. Nemščina in štirirazrednica, to je menda tisti blišč, ki je tudi Medborovčane omotil, da so se od Glinjske šole ločili in všolali v Borovško. Ne morem povedati, ali se njih otroci v Borovškeji šoli kaj več naučijo, to pa vem, da morajo v Borovlje veliko več šolske priklade plačevati, kakor poprej v Glinje. Sedaj plačujejo na leto več kot 100 gld., prej so pa plačevali ne, kakor sem

unokrat pisal 33 gld., ampak okoli 12 gld. K sreči so slovenski rodoljubi, ki so tedaj imeli občino v svojih rokah, občinsko kaso ločili od šolske kase. Tako so Glinjčane in Zadolčane rešili, da jim ni treba Medborovčanom pomagati visoke šolske priklade za Borovško šolo plačevati. — Ravno tako je Medborovčane omotil blišč ognjogasilnih priprav v Glinjah. Glinjčani namreč imajo tako lepo pripravo, da so se Medborovčanom kar sline cedile po njej. Ko so bila pravila od deželne vlade potrjena, hitro so pri volitvi ognjogasilnega odbora vse žile napeli, vrh tega je še nekaj Glinjčanov iz same prevzetnosti ž njimi potegnili. In res so že od samega veselja poskakovali; kajti vse je mislilo, da pojdejo z ognjogasilno pripravo kakor mačka z novo pečeno klobaso. Pa do tal so se jim nosovi pobesili, ko so zvedeli, da neka točka pravil pravi: Vsa ognjogasilna naprava, kar je je do zdaj, je lastina Glinjske soseske, ki mora vedno v Glinjah shranjena ostati. Pa ni strahu še dosti! Kmalu bi bili s kože všli, ko so med drugim zopet brali: Društveni jezik je slovenski, v katerem se govori, dopisuje in zapoveduje. Oh ta presneta pravila! V tej velikej žalosti jih pa tolaži vsaj tole: Če že nimajo ognjogasilne naprave, imajo pa vsaj nemško komando.

Iz Zgornjega Roža. (Snujmo posojilnice!) Naše prenapete Nemce in nemškutarje strašno peče in boli, da so v Rožeški občini zgubili vso svojo moč, od kar se je ustanovila posojilnica v Št. Jakobu. Posojilnice so tiste žilice, po katerih se pride nemčurskej mogočnosti do živega. Kedar bo naš kmet denarno neodvisen, postane tudi bolj ponosen in se ne uda vsakemu vetriču. Sicer se pa vsak človek tega drži, kjer v sili pomoč najde, zato dobijo tudi naši kmetje več ljubezni in spoštovanja do slovenščine, ako vidijo, da pri domačih zavodih prej in ceneje najdejo pomoči, ko pri tujcih.

Zdaj nosijo naši ljudje svoje krvavo zaslužene in teško prihranjene krajearje v nemške hranilnice. Res je, da hranilnice pošteno izplačujejo obresti, ravno tako tudi kapital, kedar koli ga kdo nazaj vzeti želi. Po drugej strani je pa tudi res, da je silno težavno, kak denar na posodo dobiti pri hranilnici. Ona posojuje le na prvo hipoteko, in velike stroške ima, kdor ima na prvem mestu že koga družega tabuliranega. Pa tudi brez tega je potov in stroškov zadosti, da se jim vsak izogne, kdor le more. Pri domačej posojilnici pa se dobi pomoč hitro brez potov in stroškov. Pa tudi za take, ki si hočejo kaj prihraniti, pripravne so posojilnice. Prvič plačajo več obresti; glavna stvar je pa to, da so pri roci. Ako bi prav kdo kaj prištediti hotel, pa v daljno mesto do hranilnice mu je predaleč; med tem pride kaka priložnost in denar se spet porabi. V bližnjo posojilnico pa vsak rad zanese svoje prihranjene krajearje, posebno ako se mu razloži, da so denarji popolnoma varni, kakor v hranilnici, in da s tem pomaga svojim sosedom, kajti ko bi se nič ne vložilo, tudi ne bi bilo kaj ven vzeti. Že leta 1871 je g. Einšpieler na taboru v Zgornjih Buhljah pri Grabštanju priporočal take posojilnice. Po Štajerskem se pogostoma snujejo in ljudje so jih srčno veseli. Na Koroškem pa imamo še-le tri: v Št. Jakobu pri Rožeci, v Slovenskem Plajbergu in Bekštanjsko v

Ločah. Potrebovali bi jih pa veliko več. Kje bi jih bilo po mojih mislih napraviti, povem prihodnjič.

Od Zile. (Šulfereinovci. Slovenskih društev menjka.) V slovenskem Št. Štefanu pri Zili so imeli nedavno spet šulferajnovci svoj dirindaj. Nalovili so menda okolo 40 nemškutarških in nevednih kmetov, da so se zapisali v šulferajn. Komur se to čudno zdi, moram mu povedati, kako nemčurji delajo. Ako se slovenski kmet v gostilno prikaže, vsi padejo na-nj, pa ne s pestmi, ampak s sladkimi besedami. Kar v sredo ga zajamejo, napivajo mu in govoré: „Kaj ne da, vi držite z Nemci?“ Potem mu začnejo razkladati, kako lepo bo, če bomo vsi nemško znali in bomo vsi prijatelji med seboj; zato so pa potrebne nemške šole. Saj slovenski se otrok tako doma nauči itd. Tako mu govoré na sree, da si vjeti revež kar pomagati ne more in jim vse potrdi. Zoper tako zvito in silno vganjanje ni družega pomočka, ko narodne čitalnice in bralna društva. Tam bi se naši kmetje bolj zgovorili med seboj, nekaj bi tudi iz slovenskih časnikov zvedeli, in tako bi prej spoznali lukavost nasprotnikov. Tudi bi se navadili bolj shajati. Če jih več vkup sedi, potem niso tako boječi in si že upajo tudi svojo misel povedati; vsak nekaj pove in drug drugemu pomagajo, da lisjaki agitatorji ne morejo blizo. Zelo je tedaj obžalovati, da na Koroškem nemamo narodnih društev in zadnji čas je, da jih začnemo snovati.

Od nekod na Koroškem. (Kako naši učitelji slovensko znajo!) 25. julija 1887 je „Mir“ prinesel zaljubljeno pismo iz Krstnevesi pri Dobrlivesi. Pisal je slovensk kmečk fant slovensko pismo z nemškimi črkami tako, da ga je ljubica javeljne razumela. Tudi jes sem imel ž njim svojo težavo in obžaloval sem našo slovensko mladino, da se v sedanjej osemletnej šoli svoje materine besede tako malo nauči. Zdaj se pa ne čudim več! Ni dolgo, kar sem po naključju v roke dobil pismo, ktero je pisal nek gosp. učitelj svojeji izvoljenki; bilo bi torej indiskretno, pismo v svojem obsegu sl. občinstvu objaviti, zadostovalo pa bode, da le nekatere glavne pogrške navedem; čujte tedaj: Slovenci poznamo „vadnico, šolo“, „šolhaus“ pa mi res ni znano. Dalje piše: . . . popraševajo . . . je pisala matere . . . da jas tabe večkrat pisam . . . Od 8 do 2 podenj, držim šolo . . . veliko burnevši unglendam . . . jas sem prifingo prestav . . .“ Pismo sklepa takóle: „Jas sklenem svojo slabo pismo in te pozdravim in poljubim v duhu in vstanem tvoj večno ljubljeni I. učitelj I. I.

O poslednjega človeškega prifa . . .

Toliko zna gospod, ki podučuje našo slovensko mladino! Vsak prost kmet govori lepše in boljše, kakor ta učitelj! Ako pa „Mir“ toži, da učitelji slovenski ne znajo, da se otroci nič ne naučijo, potem je ogenj v strehi in „Mir“ se le laže in hujska. Ako „Mir“ tirja, naj se na učiteljskeji pripravnici za učitelja slovenščine postavi gospod, ki je iz slovenščine napravil predpisano preskušnjo, hitro se kdo oglasi, da tega ni treba, saj je sedanji učitelj izvrsten Slovenec. Radovedni smo slišati, kaj na dotičnem mestu porečejo k tej slovenskeji šlobudri zaljubljenega učitelja?

Iz Koroškega na Štajerskeji meji. (Nekaj o zlateji meši v Svečah; kresovi; podruž-

nica ssv. Cirila in Metoda.) Kmetje imamo za pisarijo težke in okorne roke. Zatorej sem odlašal od dne do dne, danes pa sem nekaj stlačil. Sprejmi torej, ljubi nam „Mir“, nekaj vrst iz kmečke roke! Iz Koroško-štajerske meje se podamo dne 20. avgusta v Sveče z nekaterimi možmi, bilo nas je kakih 14 ali 15, da tam počestimo našega prvoboritelja č. g. Andreja Einšpielerja, zlatomešnika. Prav zlo se nam je dopadlo, ko smo stopili v Rožno dolino, videli smo že maje in slovenska bandera vihrati, to pa skoz poldrugo uro hoda. V Svečah je bilo pa tako vse v banderih in povsodi slovenski napisi, da kaj takega menda Koroška še ni videla. Daljno slovesnost pustim spretnejšim peresom. Le zahvalimo se gospodu zlatomešniku in vsem rodoljubnim gospodom, ki so nam k tej slovesnosti pripomogli. Bog ohrani še mnogo let prvoboritelja in zlatomešnika! Le to obžalujemo, kar se mu je zgodilo od nasprotne strani v noči 19. julija. Zato pa mi nasprotnim Celovčanom tudi nismo dali beliča, rajši smo jo mahnili prej ta den v Rožno dolino. Pa tudi tam smo nekaj naleteli, kar nam ni bilo všeč. Preočili smo v nekeji gostilni, ki spada pod Kaplo. V njej bil je oštr prav gostoljuben, tudi postrežba in račun pošten, imel je tudi veliko slovensko bandero obešeno, pa le to je škoda, da je bil mož popolnoma liberalnih misli. Hvalil je namreč g. poslanca Laxa, našega največjega nasprotnika Mačnika kot govornika kmetijske zveze, pa saj ne more drugače biti. Mož je močno v dotiki z Bistriško fužino, ima menda precejšen zaslužek s konji. To je pa tako znano, da so fužine in mesta nam Slovincem povsod nasproti. Mi pa smo možu še žive povedali, ter si jih bo še en čas spominjal. — V narodnih zadevah se nam Slovincem na Koroškem tudi pod Taaffejevo vlado trda godi: Nismo dobili ničesar, še po ljudskih šolah je vse čisto pri starem: vse je po nemško! Nekoliko se je pa vendar jelo svitati, slovensko ljudstvo se je jelo zavedati in zbujati. Že lani sem videl dva kresa in slišal možnarje pokati na predvečer ssv. Cirila in Metoda, — letos sem pa kresov naštel veliko več v našeji okolici in vesel sem bral, da jih je tudi drugod bilo že precej. To je dobro, veselo znamenje. Naj h koncu še nekaj omenjam: Z veseljem smo pričakovali, in se je tudi za gotovo govorilo, da bojo podružnico ssv. Cirila in Metoda ustanovili v Šmihelju za Plibersko okolico. Ali žalibog je vse potihnilo in zaspalo. Možje, zdramite se, saj še gotovo dobite podpore od Tolstega vrha in Prevalj in še mislim, da tudi po drugod ne bodo zaspanci. Najpripravnejši kraj bi bil v Šmihelju ali v Pliberku, to je kakor središče. Možje potrudite se! — Veseli nas in smo iz srea hvaležni drugim slovenskim poslanecem, ker se toliko potrudijo za nas, zato pa mi ne smemo toliko rok skrižem držati, delajmo vsi za enega in eden za vse! Tako je rekel Kleinmayr v Svečah dne 21. avgusta ter nam je v živih podobah narisal naše žalostno stanje. To pa si bomo zljajšali, če bomo skupno dejali, v tem bodo vedeli naši slovenski poslanci, da smo v resnici katoličani in Slovenci in tudi hočemo to ostati.

Na Dolgem pri Jesenicah. (Nesreča.) Danes smo tukaj pokopali dva drvarja, ktera je v saboto večer na sedlu pod Rožčico plaz zasul. Bilo je sedem drvarjev, ki so se od dela v Rožečiskem grabnu

proti domu vračevali. Pot je bila silno težavna, in snega do pasa, zraven pa še sneženi vihar in noč se je bližala. Kar se naenkrat na Dolški strani pod sedlom plaz vtrga in jih šest seboj potegne; le zadnjega, ki je pešal, plaz ni zadel. Štirje so se komaj izkopali, dva pa sta ostala v snegu in so ju še le v pondeljek izkopali. Človek res ne ve, kje ga smrt čaka!

Kaj dela politika.

11. oktobra je državni zbor pričel spet svoje zborovanje. Za časov, ko so liberalci imeli večino, bil je v navadi pregovor: „Kedar se državni zbor snide, tresejo se narodi.“ Tudi letos so razmere tako zamotane in strune tako napete, da le s strahom gledamo v prihodnost. Liberalni Nemci bi Taaffejevo ministerstvo radi v žlici vode vtopili; tudi konservativni Nemci se kujajo, Čehi, Slovenci in Hrvati so razkačeni, Poljaki se vagutajo na obe strani. Zatorej nihče ne ve, kako se ta zmedena štrana razmota. Bog daj, da mirno in srečno za Avstrijo in njene narode!

Že v prvi seji so interpelacije le rožlale kakor toča. Dr. Rieger je prijel ministra Gautscha za voljo čeških srednjih šol, ki jih je odpravil. Dr. Foregger, žl. Moro in drugi so zgrabili ministra Pražaka za stran ukaza, po katerem se morajo slovenske uloge tudi v zemljiščne bukve vpisovati po slovenski. — Proračun za l. 1888 je ta-le: Stroški znašajo 535,715.753 gld., dohodki pa 515,471.835 gld. torej menjka 21,263.917 gld. Leta 1887 je primenjkje znašal 27,675.000 gld., torej prihodnje leto 6,411.083 gld. menj. — Zbornica razpravlja postavo o poštnih hranilnicah. — Pondeljek 17. okt. je bila slovenska deputacija pri cesarju. Zraven so bili gg. državna poslanca dr. Poklukar in knez Windischgrätz, deželni odbornik O. D. E. teta in Kranjskega mesta župan Karol Šavnik. Vodja deputaciji bil je dr. Poklukar, kateri je izrazil prošnjo, da bi se Nj. Veličanstvo milostivo oziralo na kranjskega deželnega odbora peticijo in dovolilo, da gimnazija v Kranji še nadalje ostane. Presvitli cesar so obljubili, da bodo uvaževali razmere in izrekli so, da se živo zanimajo za kranjskega prebivalstva duševni razvoj.

Dr. Poklukar je interpeljeval zavoljo materinega jezika v ljudskih šolah po Slovenskem, Vojnovič zavoljo višje gimnazije v Kotoru, katero misli ministerstvo menda zapreti — Državna zbornica ima trinajst klubov in zadrug, namreč: 1. Poljski, 2. češki, 3. Hohenwartov, 4. Liechtensteinov, 5. nemško-avstrijski, 6. nemški, 7. Schönererjev, 8. Coroninijev, 9. Tridentinski, 10. slovenski klub, 11. nemška svobodna, 12. nemško-narodna, 13. samška zadruga. — Na Nemškem je Bismark obnovil zvezo med Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Menda je to naperjeno proti Franciji in Rusiji, da se ohrani mir v Evropi. — Francija ima svoje križe z generali. Boulanger je razžalil predsednika in je bil obsojen za 30 dni v zapor. General Caffarella pa je bil odstavljen, ker je ljudem za denar pomagal, da so dobili odlikovanje, zlate križce in rede. — Na Angleškem se množijo neredi, delalci hudo razsajajo in Irei so vsi po konci. Prej ko ne pade Salisbury in pride zopet Gladstone.

— V Rim dohajajo k sv. Očetu že deputacije. Tako je prišlo 1700 katoliških delalcev iz Francoskega. Pripeljal jih je znani katoliški poslanec grof de Mun. — V Bolgariji so volitve v sobranje prijazne princu Ferdinandu Koburžanu. Vendar tudi nasprotnikov ne menjka.

Gospodarske stvari.

Šhramba in pošiljatev cepičev po zimi.

Cepiče, katere rabimo za zimsko cepljenje, narezati jih je precej v jeseni, ko enkrat listje odpade in predno slana pritisne. Te cepiče položimo v senčen kraj ter jih nekoliko zasajujemo z zemljo. Kakor hitro se prične močen ponočen mraz, moramo cepiče iz zemlje vzeti, jih po vrstah skupaj zvezati ter jih zaviti v močen papir, ki je s kakim cenim oljem napojen. Potem zavijmo te cepiče v mah ter jih zakopljimo v drevsnici ali na vrtu na kak kraj, ki je varen pred mišmi. Na ta način ohranimo cepiče skozi celo zimo zdrave in sveže. Noben od teh cepičev se ne pokvari, naj je še tako hud mraz. Olje zoperstoji vsled svoje narave mrazu, zabrani cepičem, da se izsušé, in ne pusti mokrote do cepičev. Tako zavite cepiče je mogoče pošiljati tudi v najhujšej zimi kolikor le daleč hočemo. Poslani cepiči pridejo gotovo zdravi na namenjeni kraj, da le niso med tem časom prišli v kak zakurjen prostor. „Obstgarten.“

Za poduk in kratek čas.

Še enkrat naša krajevna imena.

Statistična centralna komisija pečala se je pred nekaj mesci s prašanjem o Koroških imenih. Sklenila je, da naj ostane vse pri starem, kar se tiče slovenskih imen po nemških krajih. Odbilo se je torej zahtevanje deželnega odbora. Statistična centralna komisija pravi, ako se izbrišejo slovenska imena po nemških krajih, potem morajo se izbrišati tudi nemška imena po slovenskih krajih. Ta odgovor je na videz jako pravičen. A samo na videz. Stvar je vendar pri slovenskih imenih drugačna, kakor pri nemških. Slovenska imena krajev, ki so sedaj nemški, imamo mi Slovenci še iz onih starih časov, ko se je govorilo po vsem Korotanu slovensko: ta imena še dendenes živijo med ljudstvom: Breže, Trg, Šent-Vid, Sv. Hema, Štari Dvor, Sv. Kri, to niso izmišljena ali prestavljena imena, temveč prvotna. Drugačna je z nemškimi imeni na slovenskih tleh. Te so ali gole prestave, katerih narod ne pozna. (Gora—Berg, Potok—Bach, Brdo—Egg itd.) skovane od uradnikov, da se ognjejo slovenskih besedi, ali pa spake in pokveke lepih slovenskih izrazov. (Sala—Selo, Zell—Selje, Hunds-dorf—Podsinja Ves itd.). Naj je pa temu kakor hoče, naj pišejo Nemci krajevna imena, kakor jim je volja, mi zahtevamo od centralne komisije, da naj zapisuje slovenska imena v pravilnem, slovenskem pravopisu. Kako si mislimo to, hočemo pokazati z imeni dveh sodnijskih okrajev: zvrhnjega in spodnjega Roža. Zvrhnji Rož ali sodnijski okraj Rožek ima dve občini: Rožek in Vrba.

V občini Rožek nahajamo te-le naselbine: Gora, Podholm (imenik ima na str. 65: Pódom), Dolinčica, Dragožice, Dravlje (ne Drovlje, kakor stoji v imeniku), Dole (nemški Duel je spaka), Bistrica, Zgornje in Spodnje Borovlje, Breze, Breznica, Breg (kaj nemški Frög), Borovje (imenik: Brovje), Gorinčice, Zgornje in Spodnje Gorice, Rute, (ne Rut), Št. Jakob (imenik ima samo nemško: St. Jakob, da si je tam samo 18 Nemcev in 232 Slovencev), Sv. Janž (imenik: Sv. Janiž), Hodnina (kaj je nemški Kanin? Nemcev ni nobenega tam), Zaselje: Čemernicen nima slovenskega imena, Mala Gora (ne Malagora), Kopanja (ne Kobanja; kaj je Kopein? Nemcev ni tam), Velika Ves (ne Velikaves), Ledenica, Lesani, Malenica (ne Mallenica: nemški Mallenitzen je spaka, Nemcev tam ni), Podgorje, Št. Martin (v imeniku je samo nemško St. Martin, 10 Nemcev in 162 Slovencev), Sv. Michel, Reka, Sv. Ožbalt, Št. Peter (nobenega Nemca ni tam, v imeniku pa zopet samo nemško: St. Peter), Pečnica, Brezje (ne: v Brezje, nemški Pirk je gola prestava, Nemcev ni tam), Ravne (ne: Raune; nemški Rann je popačena prestava, Nemcev ni tam), Rožek (piše se tako, govori se Rožak), Pod Rožico ali Podrožica, Zlatne (kaj nemški Schlatten? Nemcev ni), Sreje, Tešinja, Kot (nemški Winkl je gola prestava, Nemcev ni).

Druga občina je: Vrba (ne Verba) s temi-li naselbinami: Dob (Aich je prestava, Nemcev ni), Logaves, Deber, Potok, Gora (imenik: na gore, vsaj: na Gori), Deščica, Na Dravi, Trežiče (ne: Trežče), Dole (ne: Dulah, Brda (ne: Berda), Št. Ilj (ne: sv. Ilg); zaselje Goritschach ni zapisano s slovenskim imenom: Goriče, da si Nemcev ni nobenega; Tmara Ves, Borovniče (ne: Boroniče), Podravlje, Gorje, Zgornje Jezerce, zaselje: Am Stein, Hintern See nimajo slovenskega imena, da si ni Nemcev tam nobenega; Črešnja Ves (ne: Čreznjaves), Gozdanje (ne: Koztanje, ime ne pride od kostanja, temveč od gozda), Dvor, Št. Miklavžice (ne: Semišvavče), Ločani, Lipa, Vobra Ves (ne: Vabraves), Pulpevc, Sreje, Žoprače, Trebinje, zaselje Ottosch nima slovenskega imena; zakaj ne? Nemcev tam ni; Vrba (ne: Verba) Berdinovec (ne: Perdinoz), Zgornje Jerglice, Spodnje Vogliče, Odmet (ne: Vutmat), Korenine. Iz tega vidimo da osem slovenskih vasij in zaslij nima v imeniku centralne komisije nobenega slovenskega imena, akoravno v nekterih nobenega Nemca ni, v dveh vaseh pa je skupaj 28 Nemcev in 394 Slovencev: nemških spak je pa vse polno, samo štirikrat izostalo je nemško zaznamovanje. Tako dela c. k. statistična centralna komisija, ktera bi se imela v točnosti, natančnosti in zanesljivosti izmed vseh c. k. uradov odlikovati. A namesto teh lastnostij kakošna uboga statistika!

Smešničar.

Nek fijakar je imel vpreženo prav izstradano kljuse. Stal je z vozom pred neko hišo. Muhast čevljarsk fantalin gre mimo in skoči na stran. „Ej ti bebec! kaj se bojiš, zareži kočijaš, saj konj ne rinca“. „Dobro vem“, odreže se fantiček, „da kljuse ne rinca, tega se tudi ne bojim. Bojim se le tega, da se na me ne zvrne.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Kupčijska komora je prošnja, da se napravi nova postajica na železnici pri Guštanju, toplo priporočila in krepko podprla. Dobro! Kaj pa je s postajico pri Kamenskem mostu? — 9. septembra — nedeljo popoldne — je v Žreleu pri Celovcu pogorelo 8 stavb, med temi so tri hiše. Nek 10leten fant se je z vžigalicami igral in ogenj utrosil. Škoda je velika; en posestnik je menda zamudil zavarovalnino plačati. — Na Celovški gimnaziji je gosp. profesor dr. Sket podučeval v štenografiji in učenci so tako lepo napredovali, da so se pri skušnji prav dobro izkazali. Slišimo, da je letos ta poduk prenehal, ker gosp. dr. Sket ni napravil preskušnje iz štenografije. Kako pa je to, da na pripravnici podučuje v slovenščini gosp. učitelj Prešern, ki tudi ni napravil nobene preskušnje iz slovenščine. Imenitna je štenografija, srečen kdor zna hitro pisati; za učitelje naše pa slovenščina ni samo dobra, ampak je tudi neobhodno potrebna. Dajte nam torej na pripravnici izkušnena učitelja slovenščine! — V Šmihelu pri Pliberci se je zgodila velika nesreča. Gosp. Miklavec, po domače Šercer, je raz voza skočil, ker so se konji bili splašili. Pa padel je tako nesrečno, da je drugi den umrl. Rajni je bil svak gosp. poslanca Murija in je volil z nami. Naj v miru počiva! — Kmečki sin St. je železniškega čuvaja med Brncu in Podturjem v krčmi s stolom tako močno črez glavo mahnil, da je po nekaj urah izdihnil svojo dušo. Oh nesrečno žganje! — V vaseh Celovške okolice se pogostoma sliši o tatvinah in ulomih; menda se klati cela druhal potepuhov in zmikavcev. — Na Šmihelskem sejmu v Šent-Vidu je nekdo neke nemške kmetici blizo Štrasburga iz žepa izmaknil 528 gld. Od tatu ni duha ne sluha. — Na Bistrici pri Gradeu se je dete v zibelji zadušilo; med tem, ko nikogar ni bilo v izbi, si je podvezo spravilo črez usta in si sapo zaprlo. — V Celovcu ustrelil se je podlovec Jože Sturm, rojen na Kranjskem. Umoril se je iz strahu pred kaznijo. Sturm bil je svoj čas dve leti v kadetski šoli. — V Štebnu pri Bekštanju si je 75 let stari, daleč okoli znani zdravnik Jan. žl. Tratnik vrat prerezal. Odkar mu je pred nekaj mesci edini sin umrl, se mu je v glavi mešalo. — Na Vrbskem jezeru se je pri Mariji Loretanskej na Gorici potopila s prodrom nabasana ladija. Ljudi ni bilo na njej. Tri dni so jo mojstri-skazi vzdigovali in na stran vsaj toliko vlačili, da bi druge ladije po „nogi“ ali lenti mogle v Celovec. K sreči je prišel nek gospod iz Celovca in pokazal, kako napačno delajo. V 10 minutah je on ladijo vzdignil. — V naše deželne bolnišnici se bode poseben oddelek za očesne bolezni odprl. Vodja mu bode slavno znani dr. Purtscher. Dobro! — Po noči od 12. do 13. okt. so tatje v štacuno g. Blaža, trgovca v Žitarejvesi, vlomili. Izvili so železno omrežje, prebili znotranje železne zatvornice in odnesli več kot 400 gld., cigar, prtenine, sukna itd. Vse je na nogah in išče te strašno predrzne lopove. — V nedeljo — 23. okt. — se je v Borovljah slovesno odprla novo zidana strojnica. Bog daj pridnim in umetnim puškarnjem le tudi prav obilno dela! — 30. septembra

je v Beljaku pogorel tako imenovan „Engelhof“. Ogenj se je kar hkrati razširil nad hlevi in nad hišo. Hlev in prešiči so zgoreli, drugo živino so rešili. Na hišnem poslopju je zgorela le streha. Pravijo, da je to storila hudobna roka.

Na Kranjskem. Na Bohinjskej Beli je po noči 30. sept. kmečki fant Sokanov bil prav pred pragom rojstne hiše od nekoga tako ranjen, da je drugi den umrl. Hudobneža še nimajo. — Znani Vestenek, nekdanj steber kranjskega nemškutarstva, glavni junak v Litijskej afəri in pri znanem škandalu v kazini Ljubljanskej, sedaj okrajni glavar v Deutsch-Landsbergu je službe odstavljen. — 9. oktobra — to je v nedeljo — se nekemu lovcu v Dolenjej vesi pri Beli Cerkvi po nesreči puška sproži in zadene 75 let starega Rataja tako nesrečno, da se je koj pri priči mrtev zgrudil. — V Ljubljani je na svitlo prišla knjižica: „Zlatomašnik sv. Oče Leon XIII.“, spisal A. Kalan. Obsega 40 strani, ima na čelu podobo papeža Leona in popisuje njegovo življenje. Zares lep in koristen spominek za papeževo zlato mešo; naj bi si ga oskrbela vsaka družina! Cena le 12 kr. — Med Zagorjem in Savo na Dolenjskem se je utrgalo skalovje, zasulo oba železniška tira in napravilo veliko škodo; promet je bil pretrgan le nekaj ur. — Č. g. misijonarja J. Solnce in Pavlin sta prišla iz Amerike na Kranjsko in v domačiji ostaneta dva do tri mesece.

Na Štajerskem V Saleškej dolini so zasledili velikansko sklado prav lepega premoga. Trdi se, da ga leto za letom z malim trudom na den spravijo 5 milijonov centov. — V deželni šolski svet Štajerski imenovana sta med drugimi knezoškofijski konsistorijalni svetnik in ravnatelj duhovskega semenišča v Gradcu, kanonik gosp. Griessl, in kanonik layantinske stolne cerkve gosp. dr. Križanič v Mariboru na šest let. — Dr. Aussererja, znanega nemčona, je pamet srečala. Predlagal je, naj se v Mariboru napravi dom za dečke, da se dobijo za Spodnji Štajer učitelji, uradniki, advokati, zdravniki, ki tudi „windisch“ znajo. — To nam še menjka: Nek okrajni glavar je razposlal dolgo pismo. V njem daje župnikom svojega okraja nasvet, kaj bi si naj ta in ta praznik vzeli za predmet svoje pridige. Temu gospodu je moralo dolg čas biti. — Za prodano sadje je z Nemškega v Spodnji Štajer neki prišlo $\frac{3}{4}$ milijona mark. — Anastasiju Grünu so v Gradcu postavili spomenik! Ta spomenik stražijo po noči posebni policaji in te dni so po vrhu postavili še okoli in okoli njega silno visoko železno ograjo. Kaj se nemška gospoda v nemškem Gradcu boji za spomenik znanega nemškutarja?

Na Primorskem. „Dvanajst večerov“ se imenuje nova knjiga, ki jo je na svitlo dal bogoslovski profesor gosp. dr. Mahnič. Vsi sestavki so bili že podani v „Slovencu“ in so napravili po vsej pravici pri vseh omikancih veliko občudovanje. Knjiga pojasnuje ona načelna vprašanja, ki so posebno v lepopisju odločilna. Spisatelj misli to delo nadaljevati — resnici v obrambo. Knjiga je vse priporoče vredna; oblika lična, cena nizka 70 kr. pri F. Wokulatu v Gorici. — Župan v Trstu je res čuden tiček. On se udeleži vsake priložnosti, kjerkoli more dokazati svoje proti-avstrijsko mišljenje ter je nasprotno vedno „službeno

zadržan“, kjer bi se imel pokazati kot prvi meščan avstrijskega Trsta. On se je udeležil službeno pogreba Juretiča, ki je bil vodja pravega iredentarskega lista v Trstu, k sv. meši na cesarjev imendan pa ga ni bilo. O tem se marsikaj tiho, pa tudi javno šepeta. — Slovesnost v Podgorji se je vršila izvrstno. Več kot 600 ljudi se je zbralo in vse je bilo židane volje. Za otroški vrt se je nabralo 40—50 gld.

Po drugih deželah. Nadvojvodu Ivanu v Lincu je bilo vzeto poveljništvo tretje divizije. Izdal je neko brošuro, ki odločno obsoja avstrijsko zunanjo politiko ter je posebno naperjena proti Prusiji. — Pod predsedstvom škofa v Gentu na Belgijskem je sklenila sinoda, da se gledé vedno raztoče potrate s cveticami pri pogrebih verniki opomnijo na liturgične določbe: 1. Opusti naj se navada, pri pogrebih odraslih darovati vence; 2. strogo so prepovedani veneci pri pogrebu duhovnikov. — Tudi v Avstriji je ta potrata že velikanška; večkrat ne zadostuje en voz, da pelje na pokopališče vse darovane vence. Verni katoličani že vejo, kako morejo rajnim pomagati. — V Cislajtanjii imamo ljudskih šol 17.416. Od teh jih je 16.440 javnih, 492 zasobnih s pravico javnosti in 484 brez te pravice. Na 7607 ljudskih šolah je poduk nemški, na 4319 češki, na 1544 poljski, na 1634 rusinski, na 535 slovenski, na 908 laški, na 61 rumunski, na 4 madjarski in na 451 ljudskih šolah mešan. Češke, poljske in rusinske šole so se pomnožile, čisto nič pa slovenske: 130 tisoč koroških Slovencev še danes nima nobene slovenske šole! — Učiteljev in učiteljic na ljudskih šolah tostran Litave imamo ogromno število 54.467, od katerih je 42.512 učiteljev in 11.955 učiteljic. — Ni dolgo, kar smo brali, da je jud Baruch v Bosni si po goljufiji pridobil 5 milj. gold. Ravno kar pa spet beremo, da so prišli v cesarske kovnice velikej tatvini na sled. Že od leta 1880 sem so nekteri delalci kradli srebro in ga odnašali, kakor sami priznavajo, vsak den blizo 3 kg. ter je raznim zasebnikom in srebrarjem prodajali. Ukradeno srebro ima vrednost čez 100.000 gold. Mnogo delalcev so zaprli in tudi nektere zasebnike, ki so ukradeno srebro kupovali. Med tem je v prvej vrsti neka judovska rodbina Weinger, ki je tudi že pod ključem.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Župnije so dobili č. gg.: Bergman Franc župnijski St. Jurje pri Zili, Bergmeister Jože, župn. Maletinje in Krainer Jern. župn. Preblj. Č. g. provizor Papler Jak. pride na Strojno, č. g. prov. Sket Jož. na Kokovo.

Odgovor vredništva nekemu posestniku na Dholic: Zastran nesramnega djanja v nekej krčmi, je reč menda že pri sodnji. Kar pa pripovedujejo šolski otroci in kar pišete tudi Vi, je v resnici prav čudno, da okrajni šolski svet nič ne stori. Gosp. nadzornik Prešern so vesten in pravičen gospod in čudno, da neredov v šoli ne odpravijo: šolske ure se morajo zvesto držati, med naukom učitelj ne sme drugih reči opravljati, v počitnej uri mora učitelj otroke nadgledovati, — te in še druge reči ukazujejo šolske postav.

Zahvala.

Obče znani zvonar gosp. Albert Samasa v Ljubljani blagovolil je v svojej velikej darežljivosti za novo kapelico v knezoškof. dijaškem semenišču „Marijanišči“ šest prav lepih svetilnikov pokloniti, za kar se mu pristréno zahvaljuje
ravnateljstvo kn. šk. dijaškega semenišča v Celovcu:
G. Schellander.

Tržne cene pri žitu in živini so se le malo spreobrnuile. Kupcev je malo in cene po malem padajo. Žalostno za kmete!

Loterijske srečke od 15. oktobra.

Gradec 25 43 16 45 24

Dunaj 18 83 4 57 14

Oglasila.

Aleš Weguš, krojač ali žnidar v Košen-tavri, potrebuje dva izučena pomagalca in enega učenca, ki ni več zavezan v šolo hoditi. Pošta Unterbergen, Rosenthal.

Posestvo, ki ima hišo, skedenj, stug in hišni mlin, ter obsega 23 oralov lepo uravnanega zemljišča, je na prodaj. Več se zve pri Rovinjaku, občina Svetnaves, pošta Unterbergen.

Jerni Krügl, čevljar v Velinjevsi, potrebuje dva izučena pomagalca. Pošta Bistrica v Rožnej dolini, Feistritz-Rosenthal.

Orgljarsko ali tudi mežnarsko službo želi takoj prevzeti mladeneč, kateri je z dobrim vspehom dovršil orgljarsko šolo. Oglasila naj se blagovolijo poslati na ime: **Lokan Filip** na Vrnskeje muti pri Celju.

Delavci

vsake vrste se sprejemljejo pri Dravskih stavbah blizo Velikovca, pri Aninem mostu in pri Mohličah. Plača je dobra in dela bode delj časa.

Podjetje Dravskih stavb:

Rainer in Pinterič.

Vseh svetih!

Za popravlanje zastarelih **grobnih napisov**, bodi si na kamnu, plehu itd., bodi si v zlatu ali barvi, kakor tudi za lakiranje grobnih omrežij se tukajšnjim in zunanjim prav toplo priporoča umeteljni zavod za pisarije kazavnih tabelj in za malerijo na grbih:

Gustav Philipp,

Celovec, Pavlična ulica šte. 16, zraven „Zvona“.

Pravo dolensko vino

se toči in tudi v večji meri, po 20 litrov in več, od hiše prodaja v gostilnici

„**pri Teti**“

v Celovcu, Fröhlichove ulice blizo Merlina.

K vsem Svetim!

priporočam

trpežno pozlačene železne

grobnje križe

z napisom

po najnižjih cenah.

Franc Sadnikar,

trgovec z železjem v

Celovcu, Burggasse 6.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja **Piccoli-ja**
v Ljubljani.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Stöckla, c. k. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridjan). — Izdelovatelj jo pošilja v zaboječkih po 12 steklenic za 1 gld. 26 kr., poštné stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizzioli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. — Na Koroškem. Celovec: Thurnwald. — Pli-berk: Schmid. — Trg (Feldkirchen): Zwerger. — Breže (Friesach): Aichinger. — Špital: Ebner. — Trbiž: Siegel. — Beljak: dr. Kumpf, Scholz. — Volšperg: Hut.

„**Ljubljanski Zvon.**“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.15.